

[Etusivu](#) > [Käännöskirjallisuus](#) > TV

26.11.2000 Matti Pajuniemi

Kumpi onkaan vastaanotin?

Jean-Philippe Toussaint: TV, Basam Books 2000, Erkki Jukarainen (suom.)

”Olin usein pannut merkille, että ihmisistä paistoi tietynlainen varautunut ja syyllisyydenseurainen häveliäisyys silloin kun puhe tuli heidän suhteestaan televisioon”, toteaa päähenkilö Jean-Philippe Toussaintin pienessä ilkikurisessa romaanissa TV. Hän on päättänyt lakata katsomasta televisiota, minkä johdosta tuo laite pyörii entistä enemmän hänen mielessään.

Belgialaisen Toussaintin absurdistista tuotannosta tunnetaan Suomessa ennestään läpimurtoteos Kylpyhuone. Sen päähenkilö päätti linnoittautua kylpyhuoneeseensa. Hiukan vähemmän minimalistinen on kolmen vuoden viiveellä suomennettu TV; television rooli pysyy vain yhtenä taustalla väijyvänä teemana, joskin kärkevimmät filosofiset sivallukset kohdistuvat juuri siihen.

Minäkertoja on ranskalainen taidehistorian professori, joka viettää kesää Berliinissä erossa vaimostaan ja pikkupojastaan kirjoittaakseen tutkimusta Tizianista. Lähtökohtana hänellä on anekdootti, jonka mukaan hallitsijan muotokuva maalaava taiteilija olisi vahingossa pudottanut pensselin ja Kaarle V olisi kumartunut nostamaan sen. Olisiko siinä kuninkaan nöyrä tunnustus taiteen mahdista maallisen vallan yläpuolella?

Kirja tasapainoilee hillityn farssin ja lähes esseistisen tyylin välillä. Taidefilosofiset tai TV:n katselua koskevat pohdinnat kumpuavat pakottomasti professorin pikkutarkan ajankäyttökuvauksen keskeltä. Humoristisuus viriää kuin varkain seurattaessa tutkimuksen etenemistä - tai etenemättömyyttä.

Yksinäisen kesäasuntonsa kirjoituspöydän äärellä taidehistorioitsija sorvaa tutkimuksensa kaksi ensimmäistä sanaa, lausuu niitä parvekkeelta ja on tyytyväinen päivän aikaansaannoksiin. Mutta hänen aivonsa työskentelevät ankarasti, olipa hän sitten kahvilassa, uimahallissa tai nudistirannalla - jossa hänet muuten esitellään kirjailija Cees Nooteboomille.

Makeaan tilannekomiikkaankin päästään viimeistään silloin, kun berliiniläiset naapurit palaavat lomamatkaltaan ja professori yrittää peitellä kukkien hoitamisen kyseenalaiset vippaskonstinsa. Koominen viritys syntyy kuitenkin ennen kaikkea Toussaintin vähäeleisen toteavasta kielestä, jonka Erkki Jukarainen on taitavasti saanut toimimaan suomeksi.

Kirjan pohdinnat teeveen ylivallasta ihmisiin saavat lukijan monta kertaa hämmästellään toteamaan: Noinhan se on, juuri niin kuin Toussaint kirjoittaa, vaikei koko asiaa koskaan olisi tullut ajatelleeksi. Jos kirjallisuuden arvoa mitataan sen kyvyllä löytää merkityksiä mitä arkipäiväisimmästä, on TV todella arvokas teos.

Matti Pajuniemi

[mattipajuniemi\(at\)hotmail.com](mailto:mattipajuniemi(at)hotmail.com)